

بنج‌شنبه ۱۰ مهر ۱۴۰۴ | ۹ ربیع‌الثانی ۱۴۴۷

گزارش یک زهرا چیدری

از همان روزهای نخست تدوین و انتشار قانون جوانی جمعیت ماجرایی غربالگری نوزادان دستاویز خوبی برای مخالفان اجرای قانون جوانی جمعیت بود. ماجرای بی که هنوز هم ادامه دارد و پرخی جریانات رسانه‌ای حتی با توسل به دروغ و آمارسازی حاضرند سرمایه‌های اجتماعی‌شان را به خطر بیندازند، اما با وارد کردن اشکالاتی به قانون جوانی جمعیت و آمارسازی‌هایی در خصوص تولد نوزادان دارای معلولیت یا سندرم داون قانون جوانی جمعیت را زیر سؤال ببرند. این در حالی است که بنا به تأکید دبیر ستاد ملی جمعیت تقریباً سنگین‌ترین مرحله غربالگری، یک سونوگرافی است که اکنون به راحتی در همه مراکز درمانی انجام می‌شود؛ بنابراین هیچ محدودیت یا مانعی در این زمینه وجود ندارد و خانواده‌ها نباید نگرانی داشته باشند.

■ ■ ■

اگرچه گزارش روزنامه شرق با ادعای ۲/۵ برابر شدن تولد نوزادان مبتلا به اختلالات کروموزومی تکذیب شد و حتی دادستانی هم علیه مدیر مسئول این روزنامه اعلام جرم کرد، اما اگر خودمان را جای یک مادر باردار بگذاریم بهتر می‌توانیم دریابیم چنین گزارش‌هایی تا چه اندازه می‌تواند اضطراب و نگرانی را به جان این مادر بریزد. آن هم در شرایطی که پشت پرده ماجرایی غربالگری به یک مافیای و حتی صنعت می‌رسد و درصد بالایی خطاهای غربالگری در گذشته‌های نه چندان دور، موجب شد تا در قانون جولی جمعیت غربالگری چنین را ضابطه‌مند کنند و هیچ محدودیت و ممنوعیتی هم در کار نبودا همچنان که روز گذشته مرضیه وحید دستجردی، دبیر ستاد ملی جمعیت تأکید کرد غربالگری بدون محدودیت در مراکز اخلاقی توصیف شده‌است.

■ **تکذیب افزایش ناهنجاری کروموزومی**

طبق اعلام وزارت بهداشت، تاکنون هیچ شواهد و آمار رسمی مبنی بر افزایش معنادار ناهنجاری‌های کروموزومی ثبت نشده‌است. بر این اساس، غربالگری ناهنجاری‌های جنینی حذف نشده، بلکه نحوه تجویز و انجام آن بر اساس نظر پزشک متخصص و درخواست والدین ساماندهی شده‌است. به گفته مسئولان حوزه سلامت، با کاهش غربالگری‌های غیر ضروری و

محیط زیست

در حالی که بر اساس مصوبات ستاد احیا قرار بود سطح زیر کشت حوزه دریاچه ارومیه حداقل ۴۰درصد کاهش پیدا کنند تا منابع آبی به‌سمت دریاچه ارومیه هدایت شود، آمارها نشان می‌دهد که سطح زیر کشت نه تنها کاهش نیافت بلکه ۱۴۰هزار هکتار هم افزایش داشت.

■ ■ ■

نقشه‌های ماهواره‌ای امروز دیگر نشانی از پهنه آبی عظیم شمال غرب کشور، یعنی دریاچه ارومیه، نمی‌دهند؛ دریاچه‌ای که روزگاری به‌عنوان دومین دریاچه شور جهان شناخته می‌شد و مقصد گردشگری و حیات اکولوژیک منطقه بود، حالا به یکی از تلخ‌ترین نمادهای مدیریت نادرست آب در ایران بدل شده‌است. خشکی صدر صدی دریاچه، نه تنها چندان‌آزاد طبعی شمال‌غرب کشور را تغییر داده، بلکه زنگ خطر بزرگی را برای محیط زیست و امنیت آبی ایران به صدا درآورد‌ه‌است.

بیش از ۱۰ سال از تشکیل «ستاد احیای دریاچه ارومیه» می‌گذرد؛ ستادی که با تبلیغات گسترده آغاز به کار کرد و قرار بود طی برنامه‌ای مشخص حیات دوباره را به این دریاچه بازگرداند، اما آنچه امروز از دل تلاش‌ها بیرون آمده‌است، تنها هزینه‌های

گزارش ۲

مهسا کربندی

وقتی خبر جان‌باختن مهدی رستگاری به گوش می‌رسد، هر قلبی به درد می‌آید؛ مردی که برای بسیاری فقط یک معلم ساده بود، اما در حقیقت، **قهرمانی بی‌ادعا بود که لحظه‌ای سخت و سرنوشت‌ساز، ترس را کنار گذاشت تا جان یک کودک ۹ ساله را نجات دهد. سه روز پیش، در یک اردوی مدرسه‌ای کنار سد اکباتان همدان، دانش‌آموزی، ناگه‌ان تعادلش را از دست داد و به آب سقوط کرد. آقای رستگاری، معلمی که همیشه با قلبی بزرگ و دلی پر از مهر بانی پای آموزش ایستاده بود، بی‌درنگ خود را به آب زد، بی آنکه حتی یک لحظه به خطر جان خودش فکر کند، اما سد اکباتان، با عمق هراس‌انگیز و جریان خروشانش، چنان غافلگیر کندند بود که هیچ‌یک از آنها نتوانستند جان سالم به در ببرند. حال این اتفاق، دو عریز و جامعه بزرگ فرهنگیان، آقای رستگاری و دانش‌آموزش را، بلکه همه جامعه فرهنگی همدان و کسانی که ارزش ایشان را می‌دانند، در غمی عمیق فرو برد‌ه‌است.**

■ ■ ■

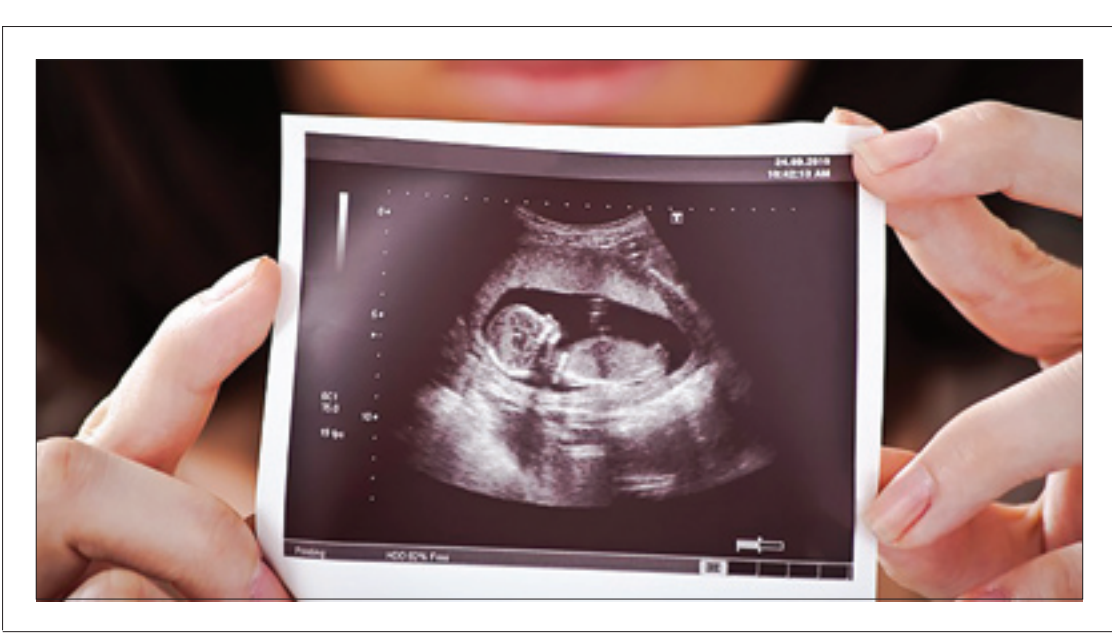
امروز، پیام‌های تسلیت و همدردی از هر گوشه و کنار استان و حتی سراسر کشور به گوش می‌رسد، از همکاران و مسئولان گرفته تا مردم عادی که این قصه را شنیده‌اند و با بغضی فروخورده، ارادتشان را به این معلم جان‌باخته نشان می‌دهند. این حادثه تلخ اما یادآور آن است که عشق به آموزش و ایثار بی‌منت، هنوز در دل‌ها زنده‌است و هیچ‌گاه فراموش نمی‌شود.

جامعه

سرویس اجتماعی ۶۰۰۸۵۲۳۰

غربالگری نه محدود شده‌نه ممنوع

سنگین‌ترین مرحله غربالگری، یک سونوگرافی است که اکنون به راحتی در همه مراکز درمانی انجام می‌شود

در هزینه، بسیاری از مادران بدون نیاز به این فرآیندها،

فرزندان سالمی به دنیا آورده‌اند و استناد به افزایش

آمار ناهنجاری‌ها فاقد پشتوانه علمی است. بنا بر نتایج

مطالعات دانشگاهی، روندی که طی بیش از یک دهه

در کشور جریان داشت، سالانه منجر به سقط حدود

۲۲ هزار جنین سالم برای شناسایی نزدیک به یک‌هزار

جنین مبتلا به سندرم داون می‌شد؛ روالی که از سوی

کارشناسان غیراستاندارد، غیرعلمی و مغایر با اصول

اخلاقی توصیف شده‌است.

در همین راستا، قانون «جوانی جمعیت و حمایت از

خانواده» با هدف ساماندهی این فرآیند تصویب شد

و ارائه‌دهندگان خدمات غربالگری را ملزم کرده‌است

تمامی اقدامات خود را به‌صورت شفاف و تحت نظارت

سامانه‌های بالادستی وزارت بهداشت انجام دهند.

مسئولان حوزه سلامت تأکید دارند اجرای دقیق این

قانون می‌تواند از بروز آسیب‌های گذشته جلوگیری کند و

خدمات غربالگری را در چارچوبی استاندارد و قابل اعتماد

در اختیار خانواده‌ها قرار دهد.

■ **غربالگری بدون هیچ محدودیت یا مانع**

مرضیه وحید دستجردی، دبیر ستاد ملی جمعیت روز

گذشته در نشستی با اصحاب رسانه با اشاره به روند

انجام آزمایش‌های غربالگری و فرآیند قانونی سقط

داشته و این یعنی مشکلی در تشخیص سندرم‌ها وجود

ندارد.»

دبیر ستاد ملی جمعیت در بخش دیگری از این نشست،

جزئیات بسته حمایتی جدید مادران را بیان کرد و گفت

«امروز کار جدیدی در دبیرخانه ستاد ملی جمعیت

شروع شد که اهدای کارت امید بود. این کارت، حمایت

مالی هدفمند و زمان‌بندی‌شده‌ای مادر و کودک است که

باید به همه کودکان و مادران بدون هیچ محدودیتی ارائه

شود تا دغدغه‌های اقتصادی خانواده‌ها در دوسال اول

کاهش یابد.» دستجردی میزان این کارت را ۲ میلیون

تومان اعلام کرد و افزود: «این کارت تا ۲۴ ماه به مادران

باردار تعلق خواهد گرفت و اجرای آن از یکم فروردین ماه

روزنامه جوان | شماره ۲۴۱۴

۳

جوان

سلامت

غربالگری قد و وزن دانش آموزان ۴ پایه تحصیلی

مدیر دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت از اجرای برنامه غربالگری کوتاه‌قدی، اضافه‌وزن، چاقی و لاغری برای دانش آموزان پایه‌های اول، چهارم، هفتم و دهم خبر داد. احمد اسماعیل‌زاده، مدیر دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت درباره برنامه اجرای غربالگری تن‌سنجی دانش‌آموزان اظهار کرد: ما در دفتر بهبود تغذیه وزارت بهداشت با همکاری وزارت آموزش و پرورش در نظر داریم که برنامه غربالگری تن‌سنجی دانش‌آموزان پایه‌های اول، چهارم، هفتم و دهم را اجرا کنیم تا افراد مبتلا به لاغری، اضافه‌وزن، چاقی و کوتاه‌قدی را شناسایی کنیم. وی درباره چگونگی شناسایی و انجام مداخلات تغذیه‌ای توضیح داد: مربیان مدرسه نسبت به شناسایی دانش‌آموزان مبتلا به کوتاه‌قدی، چاقی، اضافه‌وزن و لاغری اقدام می‌کنند؛ پس از شناسایی یک دانش‌آموز مبتلا، او به کارشناس تغذیه آن مدرسه معرفی می‌شود. این احتمال وجود دارد که یک مدرسه از حضور کارشناس تغذیه محروم باشد، به همین دلیل افراد شناسایی‌شده در مدرسه‌ای که از حضور کارشناس تغذیه محروم هستند به مراقبان سلامت یا کارشناسان تغذیه مستقر در مراکز بهداشتی معرفی می‌شوند.

مدیر دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت ادامه داد: دانش‌آموزانی که مشکلاتی در زمینه غربالگری داشته باشند، تحت‌نظر قرار می‌گیرند. کارشناسان تغذیه نسبت به ارائه مشاوره تغذیه، آموزش تغذیه و ارائه مکمل‌های لازم اقدام می‌کنند و همچنین این احتمال وجود دارد که یک دانش‌آموز را مشمول برنامه «طرح امنیت غذایی» کنند. هدف از اجرای برنامه غربالگری لاغری، اضافه‌وزن، چاقی و کوتاه‌قدی این است تا از بروز چنین مشکلاتی در جامعه جلوگیری کنیم؛ غربالگری‌ها در این زمینه در کشور اجرا می‌شده، اما در نظر داریم که با قوت بیشتری برای دانش‌آموزان پایه‌های اول، چهارم، هفتم و دهم انجام دهیم.

اسماعیل‌زاده درباره مداخلات تغذیه‌ای گفت: بررسی‌هایپایگرا این است که اقدامات مداخله‌ای تغذیه‌ای مانند طرح مکمل‌یاری مدارس، شیر مدارس و طرح امنیت غذایی که برای کودکان کمتر از پنج سال اجرا می‌شود، خوشبختانه اثربخشی مداخله‌ای تغذیه‌ای آخرین بررسی‌هایپایگرا این است که میزان شیوع کوتاه‌قدی در کشور حدود ۵ درصد است، اما برنامه شیر مدارس که در یک بازه زمانی اجرا شده، توانسته است بر موضوع کوتاه‌قدی اثر گذار باشد. با بیان اینکه برنامه شیر مدارس در سال جاری تحصیلی اجرا می‌شود، گفت: برنامه‌های مداخله‌ای تغذیه‌ای به اجرای برنامه شیر مدارس محدود نمی‌شود، بلکه برنامه‌های دیگری مانند ارائه آموزش‌های تغذیه‌ای و برنامه مکمل‌یاری نیز در مدارس اجرا می‌شود. به دلیل اجرای برنامه شیر مدارس در سال تحصیلی جاری، معاونت‌های بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در خواست کرده‌اند که نسبت به ارزیابی قد و وزن دانش‌آموزان در روزهای نخست سال تحصیلی اقدام کنند تا ارزیابی مجددی از وزن و قد دانش‌آموزان در پایان سال تحصیلی داشته باشیم.

مدیر دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت گفت: هدف از ارزیابی قد و وزن دانش‌آموزان این است که ارزیابی دقیقی از این دو مؤلفه به‌منبای سن آنها داشته باشیم و همچنین میزان اثربخشی اجرای برنامه‌های آموزش تغذیه، مکمل‌یاری و شیر مدارس را به دست آوریم.

اشاره

تابلوهای پرچمی شهدا در تهران نصب شد

سازمان بسیج شهرداری تهران طرح نصب تابلوها و تصاویر شهدا را در کوچه‌های پایتخت کلید زد.

محمد مهدی حسن‌زاده، مسئول سازمان بسیج شهرداری تهران در آیین رونمایی از تابلوهای پرچمی و دیوار کوب سردر کوچه‌ها گفت: یکی از محورها و اولویت‌های مهم در حوزه فرهنگی و معنوی مدیریت شهری، توجه به شهدا و معرفی آنها در قالب تابلوهای شهری است. نامگذاری کوچه‌ها و معابر پایتخت با نام مبارک شهدا موضوعی است که در کمیسیون فرهنگی شورای شهر و کمیته نامگذاری به‌طور جدی پیگیری می‌شود و با مشارکت مردم و بررسی میدانی معابر فاقد نام، در حال تکمیل است. وی در ادامه بیان کرد: بر اساس آمارگیری دقیق سال گذشته، حدود یک‌چهارم کوچه‌ها و معابر شهر تهران فاقد نام شهید هستند، همچنین، یک‌چهارم دیگر اگرچه به نام شهید مزین شده‌اند، اما تابلو و تصویر شهید در سردر آنها نصب نشده‌است. در کنار آن، نزدیک به یک‌چهارم تابلوهای موجود نیز به دلیل شرایط محیطی آسیب دیده یا دچار خدشه شده‌اند و در نهایت تنها یک‌چهارم از تابلوهای شهدا در وضیت سالم قرار دارند و همین موضوع ضرورت بازنگری و اجرای طرح جامع تابلوهای شهدا را دوچندان کرد.

حسن‌زاده در ادامه توضیح داد: این طرح سه بخش اصلی دارد. نخست، طراحی و نصب تابلوهای جدید سردر کوچه‌ها که با همکاری هنرمندان و کارشناسان فرهنگی در سه ماه اخیر نهایی شده‌است؛ دوم، اجرای تابلوهای علمکی شهدا که به‌صورت جانبی روی علمک‌های ورودی کوچه‌ها نصب می‌شوند و با رنگ قرمز در کنار تابلوهای آبی معابر جلوه‌ای تازه به سیمای شهری می‌بخشند و سوم، نصب تصاویر شهدا در ورودی‌های اصلی شهر تهران. نمونه اولیه این طرح در مقابل حرم مطهر امام خمینی(ره) اجرا و پس از دریافت بازخوردها اصلاح شد و اکنون مرحله نخست آن در اتوبان خلیج فارس از عوارضی تا آزادگان با ۱۵۰ تابلو اصلی و تصاویر ۳۰۰ شهید آغاز خواهد شد.

وی تأکید کرد: شهدایی که تصاویرشان در این مسیرها نصب می‌شود از اقشار مختلف هستند؛ از روحانیون، دانشجویان و دانش‌آموزان گرفته تا ارتشی‌ها، سپاه‌ای، بسیجیان، شهدای امنیت، سلامت، مدافعان حرم و شهدای هسته‌ای که همگی از فرزندان پایتخت به شمار می‌آیند.

وی از اجرای این طرح در سه مسیر دیگر شامل بخشی از اتوبان تهران- کرج، جاده خواران و مسیر منتهی به پردیس تا پایان سال ۱۴۰۵، توجه به طرح اصلی تابلوهای جدید سردر کوچه‌ها، تابلوهای علمکی شهدا و تصاویر شهدا در ورودی‌های شهر تهران، گام‌های اساسی سازمان در حوزه ترویج فرهنگ ایثار و شهادت هستند که با همکاری کمیته نامگذاری، مناطق شهرداری و مشارکت مردم اجرا می‌شوند. این برنامه قرار است تا پایان سال تحصیلی قابل توجهی از پایتخت را پوشش دهد و سیمای شهر را بیش از گذشته مزین به یاد و خاطره شهیدان سازد.

خبر کوتاه

■ رئیس سازمان بهزیستی کشور با تأکید بر جایگاه مردم و شکل‌های مردمی در اجرای برنامه‌های اجتماعی گفت: بیش از ۹۰ درصد مراکز فعال سازمان بهزیستی را مردم اداره می‌کنند.

■ معاون شهردار تهران به اهمیت پروژه توسعه بخش شرقی خط ۴ مترو اشاره کرد و گفت: این پروژه با طول ۱۱/۲ کیلومتر و دارا بودن ۱۱۰ ایستگاه، از مناطقی در شرق تهران عبور می‌کند که ساکنان آن تاکنون از دسترسی به مترو محروم بوده‌اند. این بخش از خط ۴ نهایتاً در «ایستگاه بهار» و در مجاورت «دانشگاه فنی شهید عباسپور» به پایان می‌رسد.

■ رئیس دبیرخانه شورای سالمندان کشور گفت: هم‌اکنون طرح توانمندسازی زنان سالمند تنها در ۱۷ استان آغاز شده است در این طرح، ۵۱ هزار زن سالمند تنها شناسایی، غربالگری و آموزش‌های خودمراقبتی دریافت کردند و شناسنامه اجتماعی، اقتصادی و سلامت این افراد آماده شد و بیماری‌های اولیه آنها تشخیص داده شد.

نیست، اما تجربه‌های جهانی نشان داده‌است که حتی در شرایط بحرانی نیز می‌توان با مدیریت درست، بخشی از ظرفیت‌های یک اکوسیستم را احیا کرد.

به گزارش تسنیم، امروز دریاچه ارومیه در نقطه‌ای ایستاده است که با یاد تصمیم‌های سخت و عملکردیانه گرفته‌شده، با باید برای همیشه با آن خداحافظی کرد. کاهش سطح زیر کشت، تغییر محصولات پراگیر به محصولات راهبردی، و بازگرداندن حق آبه طبیعی، سه گام کلیدی برای جلوگیری از نابودی کامل این پهنه هستند.

حتی اگر توانیم عظمت گذشته را بازسازی کنیم، می‌توان با همین تغییرات بخشی از حیات را به دریاچه بازگرداند؛ بخشی که شاید نتواند یادآور شکوه گذشته باشد، اما می‌تواند از خطرات زیست‌محیطی همچون نوزادان‌های نمکی و مهاجرت اجباری جمعیت محلی جلوگیری کند.

دریاچه ارومیه دیگر فرصتی برای وعده و شعار ندارد؛ هر روز تأخیر به‌معنای فاصله گرفتن بیشتر از امکان احیاست. حالا توپ در زمین سیاست‌گذاران و مجریان است؛ اینکه به‌جای حرف، دست به عمل بزنند.

کشور نشان می‌دهد که هنوز هم می‌توان کورسویی از امید داشت؛ البته نه با تکرار همان مسیر گذشته. او در گفت‌وویی تأکید کرده است: اگر ۳۱ هزار هکتار از اراضی کم‌بازده و بلندآب از چرخه کشت خارج شوند و ۲۵ هزار هکتار پویتجه کاری جای خود را به محصولات راهبردی بدهند، می‌توان علاوه بر بهبود امنیت غذایی، حدود ۴۷۵ میلیون مترمکعب آب در حوزه دریاچه صرفه‌جویی کرد و همین مقدار را به دریاچه تخصیص داد.» این سخنان از یک واقعیت تلخ پرده برمی‌دارد؛ اینکه اگر در همان سال‌های ابتدایی تشکیل ستاد احیا، تغییر الگوی کشت به‌طور جدی اجرا می‌شد، امروز وضعیت دریاچه به‌مراتب بهتر بود. بسیاری از کارشناسان باور دارند که حتی با هزینه‌ای کمتر از آنچه طی یک دهه گذشته صرف شد، می‌توانستیم حداقل یک‌سوم از پهنه آبی دریاچه را حفظ کنیم. اگر چه مقداری که سسختگی صنعت آب اشاره کرده تنها یک‌ششم از حق آبه سالانه دریاچه ارومیه است، اما نشان می‌دهد که وزارت نیرو نیز تأکید بر کاهش کشاورزی دارد و آن را راهکار احیای دریاچه می‌داند.

واقعیت این است که بازگشت به عظمت دهه ۷۰، زمانی که ارومیه یک پهنه در خشان آبی با جزایر متعدد بود، دیگر امکان‌پذیر

ایثار در عمق سد

معلم و دانش‌آموزی که در سد اکباتان جاودانه شدند

خانواده‌های معزز آن دو عزیز و عموم مردم شریف استان همدان تسلیت عرض نموده و در گاه خداوند متعال برای در گذشتگان رحمت واسعه الهی و برای بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت دارم.»

سؤالات بی‌جواب درباره ایمنی اردوهای دانش‌آموزی حادثه درنکاک جان‌باختن معلم ایثارگر مهدی رستگاری و دانش‌آموز خردسال حسین غلامی در

اردویی مدرسه‌ای کنار سد اکباتان همدان، دوباره زنگ خطر را در باره امنیت و ایمنی اردوهای دانش‌آموزی به صدا درآورد. این تراژدی نه تنها خانواده‌های داغدار را در ماتم فروبرد، بلکه سؤالات جدی و نگران‌کننده‌ای را درباره استانداردها و نحوه برگزاری این اردوها در افکار عمومی ایجاد کرد، سؤالاتی که تا امروز جواب روشنی برایشان پیدا نشده‌است.

متن پیام استاندار همدان بدین شرح است: «ثالثاً و آنالیه راجعون، حادثه غم‌انگیز غرق‌شدن مردم محوم مهدی رستگاری، معلم فداکار، در جریان تلاش شجاعانه برای نجات جان دانش‌آموز خردسال خود، مرحوم حسین غلامی، قلب مردم شریف همدان را ملو از اندوه ساخت و جامعه استان را در سوگی عمیق فرو برد.

این حادثه تلخ، هر چند غمی بزرگ برای خانواده‌های داغدار و مردم است، اما جلوه‌ای ماندگار از ایثار و مسئولیت‌پذیری را در حافظه جمعی به یادگار گذاشت؛ آنجا که معلمی دلسوز، با جانفشانی در راه شاگرد خود، معنای حقیقی تعهد و انسانیت را به تصویر کشید.

اینجانب با نهایت تأثر، این ضایعه جانسوز را به